

Передплата

на «РУСЛАНА» вноситься:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. і. п. Домбровського (Хорунжия). Експедиция місцеві в Агенції Соколовського в пасажі Гансманна.

Русланец звертає ся лише на поштові застереженя. — Рекламні неопечатані візні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надслани» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Вигляди японсько-російської війни.

(X) Дотеперішні воєнні почини на далекм Сході показують, що наближають ся позначки справедливої війни. Тим то буде цікаво на основі дотеперішних подій на боєвищу уявити собі можливість дальших воєнних починів.

Япанцям повело ся доси досягнути два успіхи, а іменно удало ся їм без боротьби приневолити до повороту в Европу російську дивізію фльоти, що посіщала під начальством віцеадмірала Віренія на підмогу російській фльоті в Азії, а крім того всіли Япанці відокремити на довго відділ російської фльоти у Владивостоку від фльоти в Порт-Артурі. Щоби захопити в свої руки верховладу на морі, розпочали Япанці 8. лютого напад на відділ фльоти в Порт-Артур, а по незначнім успіху намагали ся зачинити вхід до сеї пристани. Але й се не вдало ся їм і з того часу намагали ся Япанці при висаджуваню своїх військових сил на побережу корейськім що два тижні улекшити собі ту задачу тим способом, що відділ японської фльоти підчас причаленя японського війська бомбардував Порт-Артур і тамошний відділ російської фльоти. Таким побитом всіли Япанці висадити на Кореї чотири відділи свого війська, але про число сего війська кружляють всілякі вісти. Сі військові відділи причалили спершу в південній Кореї і посунули ся опісля далше в глибину краю, щоби відтак наблизити ся до манджурско-корейської границі.

З тих дотеперішних японських починів можна собі виробити певний погляд про наміри або про план японської управи воєнної. Нема вже сумніву, що Япанці напроти лінії ріки Ялю в північно-західній стороні Кореї громадять армію доволі значними перевозами, з котрих кождий обнимає одну або навіть дві дивізії. Позаяк доси переправили они 4 такі перевози, отже тепер на корейській області стоїть що найшпенне 4 до 8 таких дивізій, а стількож дожидає ще, перевозу. Наколиб перевіз відбував ся далше в таких обставинах як доси, то треба би ще 8 а найменше 4 таких перевозів для першої часті армії, так що перший з тих перевозів відбув би ся около 5. цвітня, а останний коло 11. липня. Очевидно, що з поправою перевозових обставин міг би перевіз і скорше покінчити ся.

Можна далше на певно сподівати ся, що Япанці не згромадять всеї армії над рікою Ялю, а поставлять там 4—8 дивізій, інші знов ужиють до операцій проти Порт-Артура і проти Мукдену. Япанці вже чотири рази намагали ся бомбардувати Порт-Артур, а хоч се бомбардоване остало без успіху, то все таки зробило оно певне моральне вражінє на обложенців в тім місті. Таке бомбардоване буде імовірно повторяти ся при кождім висаджуваню японського війська на Кореї і то неперечно з більшою нагальністю і буде довше тривати як доси. Коли Япанці висаджують війско також на півострові Квантун і тим

способом хотять відтяти Порт-Артур, то бомбардованє із сторони моря може також довести до унадку сеї твердині. Одначе з всего того видно, що Япанці бажають лише відокремити поки-що Порт-Артур, а відділ фльоти тамошний зробити безвладним і непокоїти бомбардованем від часу до часу. Они сподівають ся, що Порт-Артур піддасть ся ще з своєю фльотою перед тим, поки наспіє вижидана з Европи помога. Колиб ся надія заманила, то Япанці будуть приневолені заздалегідь форсувати капітуляцію Порт-Артура. Овладу Порт-Артура можуть однак Япанці уважати яко побічне діло, сподіваючись, що ся твердиня наслідком інших воєнних операцій попаде в їх руки, але головну вагу своїх сил будуть приневолені звернути на Манджурию, а іменно так в напрямі ріки Ялю, як і долини Ляого. Можна отже сподівати ся, що найблизшим ділом Япанців буде посуване нагромаджених вже на Кореї війск в напрямі ріки Ялю, далше причаюванє поза Ялю і Порт-Артур і коло Інку та Нючван, де імовірно дальші воєнні сили японські будуть причаювати.

Можна однак сподівати ся, що при безмежних просторах східно-азійского боєвища, при незвичайних трудностах комунікації і вельми некорисних кліматичних услівях не будуть так скоро відбувати ся воєнні операції. Найблизших поважних подій воєнних можна отже сподівати ся по кількох хиба тижнях а навіть по місяцях. Може ще висадять Япанці дальші відділи в північно-західній Кореї, поки розпочнуть наїзд на лінію Ялю, поки японські війська вступлять на боєвище коло Такушан, Дального або Інку. А тимчасом можуть скласти ся несподіванки, спричинені змінчивим воєнним щастєм, як і новими начальниками воєнними.

Промова пос. Романчука

виглошена на засіданю державної ради дня 21. марця 1904 при дебаті над наглим внесенєм пос. Дворжака і тов. в справі розширення чеського університету і політехніки в Празі.

(Дальше).

Що-до університетів і академій є двоєкі домаганя: одні жадають дотаций для теперішних університетів, другі домагають ся заложєня нових. Я гадаю, що й одно потрібне й друге.

Наші академії у великій часті поправді не є так уладжені, щоби вдоволяти всім теперішним вимогам, та остають позаду рівних заведєнь наших держав. Так то і п. внескодавець, мотивуючи своє внесенє, достаточнo виказав, що чеський університет в Празі і обі чеські техніки, в Празі і Берні, потребують більшої дотаций. Алеж бо при уладжуваню університетів і інших академій треба доконче знати якусь міру, бо при теперішнім поступі науки потреби тих заведєнь можуть легко зростати до безконечности: треба нових катедр, нових саль, нових книжок, нових кабінетів, нових апаратів і т. д., а все ще можна би казати, що єще чогось не стає, єще чогось доконче потрібне. Отже треба в тім знати якусь міру, щоби справляти лише справді конечні рі-

чи. А при тім належало би робити деяку ріжницю межі академіями: поодинокі взірцеві заведєня належало би ліпше уладжувати, ніж інші.

Але ще важнійша і пильнійша річ є закладанє нових університетів. Коли порівнаємо число університетів в Австрії а в сусідних державах, то покаже ся, що остаємо ще більше позаду наших сусідів, ніж що до уладженя наших університетів. В Австрії припадає один університет на 3¼ мільонів населєня, в Німеччині один на 2½ міль., в Італії один на 1¼ міль. душ, не числячи т. зв. вільних університетів. Отже щоби зрівнати ся з Німеччиною, треба би нам найменше ще трех університетів, а щоби зрівнати ся з Італією, треба би нам заложити 6 нових університетів.

Взагалі число університетів не росте у нас рівномірно з населєнем, а числом гімназій і студентів. Противники нових університетів в Австрії вказують на те, що Німеччина і Італія колись були роздроблені, а кождий край мав свій окремиї університет, так що теперішнє число університетів в Німеччині і Італії є наслідком історичного розвитку тих держав. Алеж бо цілком подібно має ся річ і в Австрії, котра складає ся з ріжних народів; а сї потребують для себе окремих університетів а далеко більшим правом, ніж навіть окремі держави, коли їх населєнє належить до тої самої народности. І сю потребу та се право признало також австрійське правительство, коли ось недавно ввєсло проєкт закона в справі заложєня окремого правничого виділу для Італійців.

Признано повне право і потребу інших народів австрійських; отже признаю, що належить ся університет Італійцям і полудневим Славянам і другий університет Чехам. Але мушу при тім указати також на особливну потребу і вагу університету для Русинів.

Німців є в Австрії 9¼ мільона, а мають 5 університетів; крім того мають єще 22 університетів в Німеччині і кілька в Швайцарії. Поляків є в Австрії 4 мільони і мають тут 2 університети; ¼ мільона австрійських Італійців не мають жадного університету, але бодай в Італії мають 17 університетів; полудневі Славяни, близько 2 мільони душ, також в Австрії не мають жадного університету, але мають єго бодай в Загребі. А Русини, котрих в Австрії 3¼ мільона а в цілій монархії 4 мільони, крім того щонайменше 21 мільонів на закордонній Україні, не мають жадного університету ані в нашій монархії ані поза її границями. Якже велика була би вага університету для руского народу, котрий добиває ся до світла, до культури і також спосібний є до неї!

Дивна річ, що між керманичами Австрії не найде ся жаден, котрий би умів зрозуміти і оцінити вагу сего народу для держави і монархії. Замість глядати в нім сильної і певної підпори, віддають єго на ласку і неласку противникам, щоби виховати собі колись хиба клопіт.

Не хочу тепер розводити цілої справи руского університету; не буду розказувати, як то Русини ще під конець 18. і в початках 19. столітя мали кілька катедр у львівськім університеті, як опісля той університет знесено, як єго на воєно отворено без руских катедр з самими тільки німцями; потому в р. 1848 дано Русинам дві катедри з тим запевненєм, що львівський університет призначений для Русинів; в р. 1862 дано їм дві нові катедри, в р. 1871 перемінено той

університет з німецького на польсько-руський, а в р. 1879. надано йому вже цілком польський характер. Не буду розводити ся, як то заходи Русинів, щоби дістати дальші катедри, стрінули ся з перешкодами у польського сенату академічного і професорів, та як опісля Русини в остатних 5 роках наново заходять ся берегти свої права в тім університеті або здобути собі університет окремий.

Все те, як рівнож і демонстрації руских студентів та їх сецесія з львівського університету звісні в розправ сеї палати з перед двох років. Крім того правительству звісні обставини з численних меморандів та зверненнях до него інтелелецій.

(Конець буде).

Львівський „Сокил“.

(Конець).

Мундурова комісія має за задачу постарати ся о проєкт нової сокильської ноші. Змінг мундуру дає ся відчувати вже від довшого часу, а то з причини, що дотеперішній мундур є в многих зглядів непрактичний. По перше, мундур був за дорогий, бо враз з чобітьми коштував зверх 80 К, тому був не для всіх приступний. По друге, був за тяжкий передовсім при літних походах і при забавах. Сі і ще нині причини спонукали Старшину вибрати комісію для придбання нового проєкту сокильської ноші. В склад комісії входять також відпоручники сокильських гнізд на провінції, та маларі і кравці яко фахові знатоки у сій справі. Комісія оголосила конкурс з речинцем до кінця марця с. р. до надсилання проєктів на новий стрій сокильський.

Забавова комісія урядила в 1903. р. один гімнастичний концерт у Львові, один концерт в Золочеві, баль у Львові в часі великих мясниць, щедрівку на Різдваї сьвята, дві вечірніці з танцями в „Р. Бесіді“, прогульку до Грунда, прогульку до Яремча і проєктувала артистичну прогульку до Чех.

Прапорова комісія займала ся збиранем фонду на справленя прапору і збрала на ту ціль 130 К.

Музична комісія поставила собі за мету заснованя інституту для образования пашої молодіжи в сьпіві і музиці. Голова комісії д. радник Вахнянин на основі зібраних матеріялів уложив науковий план тої інституції, однак коли оснував ся «Союз сьпівачких і музичних товариств», якого головою став як-раз д. радник Вахнянин, «Сокил» відступив сему товариству всі приготовані матеріяли до основаня музичного інституту.

Хор під проводом п. Вінцковського брав участь в уряджуванях «Соколом» концертах.

Комітет будови дому «Сокола» завязав ся при кінці 1903. року і видав 10-коронові облигації.

При кінці звіту д. Кучика іменем Старшини подякував укр.-руским часописам за ширене сокильської ідеї і піддержуваня справ товариства, тов-у «Дністер» за матеріяльну і моральну поміч та цілий укр.-руській суєвільності за щирю поміч матеріяльну для товариства.

З черги здавав звіт в діяльності секції гігієнічно-гімнастичної д. проф. Боберський, як слідує: На гімнастику учацало в:

	членів учеників учен. семина-	з гімназ. ристів бурей	старших молод.	ремис.
січни	9	12	8	17
лютім	7	11	8	14
марцю	8	10	10	8
цьвітні	9	20	8	9
маю	7	14	8	10
червни	6	10	8	10
липни	5	10	6	8
вересни	8	21	16	6
жовтні	11	27	20	7
падолисті	14	26	18	11
грудни	10	16	7	10

Загалом вправляло ся в 1903. р. 38 членів під проводом дд. Ю. Семотюка, І. Боберського і Е. Любовича; 33 учеників старших під проводом д. Ю. Семотюка і Е. Любовича; 26 учеників молодших, ведених учеником І. Сохацким; 23 се-

минаристів і 21 вихованків бурси; оба послідні відділи вели ся самі. З порівняня чисел перед серпнем (в тім місяци вправ не було) а по серпни, видно, що фреквенція змагає ся, є однак неправильна, особливо у членів, як се виказує значна різниця межі числами пересічними а числом загальним. Нерівна фреквенція вплинула на хід руханки, на яку складали ся передовсім рухи, що творять повільний перехід до трудійших вправ. Лучене рухів в збірці узгляднювало ся, о скілько позволяла вправність учасників. Вправи вільні, що тревали першої пів години, провадило ся способом німецьким, при вправах з тягарками перевело ся кілька разів збірку вправ Сандова. Друга половина години припадає на два прилади і муштру. Замість котрого з приладів брало ся одну з отеих ігор: „Через границу“, „Третяк“, „Рибак“, „Кіт і миш“, „Когутик“, „Ходи за мною“, „Кулявий поїзд“, „Подай дальше“, „Тягнене ливни“. Забави на вільнім воздухі не відбували ся, бо весна і літо були слотливі. Науку їзди на колесі побирало 15 другів. В борбництві вправляло ся 8 осіб. Спорт сьїговий управляно на двох самотужках (Rennwolf). Санна в початкових місяцях надавала ся до сего знаменито Товариство вистарало ся в головній команді о дві вільні карти до плавальни. В другім році належить подумати і про ховзанку.

Учительський кружок складав ся з трех пастоятелів вправ дд. Ю. Семотюка, Сп. Метренчука і Ів. Боберського, пятаох членів кружка дд.: Альфр. Будзиповського, Леонарда Будзиповського, Евгена Любовича, Ник. Доскоца, Мих. Ростковича і провідника Ів. Сохацкоґо. Кружок передплачував «Allgemeine Turnzeitung» і відбував що пятниці засідання, на яких устанавляв вправи на цілий тиждень. Крім того укладав технічні назви рухів до словаря німецько-і польско-руского.

Вкінці референт д. Боберський замічує, що в салі 7-40 м. довгій а 6-25 м. широкій вправи на ширшу скалю є немислимі і товариство зможе аж тоді успішно процвітати, коли буде мати власну Сокильню.

Касовий звіт складав друг Сполітакевич. За час від 1. падолиста до 31. грудня 1902 каса виказує приходу 411-01 К, а розходу 359-52 К, так що на 1903. р. остало 51-49 К. В 1903. р. було приходів 5-246-71 К, а розходів 4-892-14 К. На 1904. р. остало готівки 354-57 К. Крім того було на книжочках ульковано 132-27 К. Скарбник подав при тім до відомости, що в ціли обчислення довгів, які товариство переняло від попередних управ, переведено ліквідацію рахунків від початку ествования товариства і зложено за цілий минулий час головну книгу, яка буде вже небавом викінчена, та що в слідуючім році по переведеню ще деяких доходжень буде можна представити загальним зборам не лише рахунок каси, але вже точний білянс маєтковий товариства.

Над звітом старшини переведено ширшу дискусію, почім ухвалено однодушно внесенє на абсолютнорію Старшині з признанем за єдіяльність а з окрема подяку д. Альфредови Будзиповському, голові і д. Денисови Кучиці, справникови, за їх труди около розвитку товариства.

З черги збори приступили до вибору нової Старшини. В склад Старшини вибрано дд.: головою Альфреда Будзиповського (одноголосно); заступниками голови: Івана Боберського і Дениса Кучику; членами Старшини: Андрія Алиськевича, Ярослава Вінцковського, Николу Доскоца, Сєня Горука, Михайла Іванця, Юрка Семотюка, Онуфрія Пацака, Николу Сіака і Івана Сполітакевича; заступниками Старшини: Андрія Федора, Володимира Іванця і Василя Шевчука. До контрольної комісії вибрано дд.: Гайба, Дурбака, Тадея Кувчинського і Олександра Солотницького. Настоятелями вправ вибрано дд.: Евгена Любовича, Спиридіона Матренчука і Юрка Семотюка.

При внесенях та інтерпеляциях обговорювано справу нових мундурів сокильських, злуки «Січій з «Соколами» і зниженя вписового. Вкінці по довгій дискусії ухвалено знизити вписове з 2 К на 1 К, аби як найширшим верствам дати можливість належати до товариства.

Збори покінчили ся по 8. год. вечером і тревали поперх 5 годин без перерви. Голова то-

вариства замикаючи збори, подякував присутнім за участь, та взивав о приєднуванє «Соколови» нових членів.

Япаньско-росийська війна.

Шанси війни на суши.

Один з росийских стратегіків розбирає шанси будучої війни на суши. Передовсім успокоює тих песимістів, які роблять закид росийській, військовій управі, що дала Япанцям заняти Корею і укріпити ся в ній, а через те наразила росийську армію на труди облоги і будучого здобути кріпостий. Облягати і здобувати є завсєгда легше, чим бути обляганим. Раз що вже сама моральна сторона кориснійше впливає на поступаючого вперед і здобуваючого, чим на безчинно сидячого за окопами, а параженого на безнастанні алярми днем і ночью; бо вже і позірний напад малого відділу облягаючих мусить заалармувати цілу залогу оборони. Дальше користи з кріпостий, з причини далекострільних гармат не є такі великі, як давнійше. Жаден мур, ані насип не ухоронить укріплених перед гранатами, а довокола кожної кріпости найдуть ся ще і домінуючі горби, які служать знаменитими точками опертя для операцій облоги. Щож до страховин теперішного ручного оружя, то про них мають загально пересадні понятя. З віддаленем зменшає ся влучність так з причини малих цілій, як і атмосферичних обставин та і врозумілого вденервованя перед наступаючим неприятелем. На близших дистансах наступаючі виваскують всякі принагідности терену задля закритого стріляня, а на найблизших поступають під охороною артилерійною огня, який мусить доконечно нанести диворганізацію і замішанє в ряди безчинно за насипами скриваючої ся оборони. Далекострільне оружє тільки в руках того стає страшним — заключає згаданий стратегік, — хто не пукає безхосенно на віддаль, а заховає муніцію і зимну кров на близькі дистанси та не вагає ся взяти приступом неприятельск-позиції. А звісно, — додає — що росийські вояки як-раз відзначають ся сьмільовістю у штурмі. До того они тепер мають рівно добре стрільне оружє, як Япанці, чого не було пр. в турецкій війні, коли то росийські карабіни, як і гармати були богато гірші від турецких. Тому можна напевно сказати, що хотяй і будуть страти при облозі деяких укріплених Япанцями місцевостей, то по занятю їх погром Япанців представить ся в десятеро страшнійшим. До того Росияни постараять ся також недопускати живности для кріпостий, так що голод, недуги і деморалізація неприятеля стануть союзниками росийского оружя. Досьвід головного вождя Курьопаткина з турецкої баталії і єго воєнні твори стають запорукою, що жаден з давних блудів не повторить ся в теперішній війні.

Влучність далекострільного оружя обчислюють в воєнних відносинах заледви один на тисяч, а навіть такі знамениті стрільці як Бури, марнували 500 патронів, заким влучили одним набозм пожадану ціль.

Послідні атаки на Порт-Артур.

Два послідні атаки були найсильнійшими, які дотепер Япанці виконали на Порт-Артур. В ночи з 24. на 25. с. м. прибула під Порт-Артур майже ціла япаньська фльота: 6 великих воєнних кораблів, 6 панцирників і кільканацять кружівників з цілою флотилею торпедовців і контрторпедовців. Як звісно, в реляції адмірала Макарова, росийська фльота виступила супротив Япанців на вовнішню пристань перед Тигровий горб, який своїми батареями дає їм ліпший захист чим внутрішня пристань, у яку попадають кидані япаньскими гарматами гранати і можуть припадково ушкодити находячі ся там кораблі. Мимо того япаньська фльота не відступила ближше до бою з росийскою флотою, а давши 208 стрілів на місто і околицю віддалила ся. З того маневру заключають, що транспорт япаньских війск надійшов був вже до одной з західно-корейских пристаней і тому така сильна япаньська ескадра прибула під Порт-Артур, щоби забезпечити виладуванє війск перед можливим нападом порт-артурскої фльоти. Що іменно вже в пристанях находили ся транспорти війск, вносять

з того, що інакше Японці не відважили би ся оставити ціле Жовте море без своєї фльоти, яка сконцентрувала ся під Порт-Артуром, наражуючи ся на набіг владивостоцької ескадри, що опять виїхала з Владивостока і не знати, де находить ся.

Що-до другого нападу, то ціль его ясна: закоркувати російську ескадру в Порт-Артур через затоплене торговельних великих пароходів у вузкім вїзді до пристани. З того коштовного а як знаємо безуспішного змагання заключають стратегіки, що Японці готувлять ся виконати атак на Нічван, в лимані розмерзаючої ріки Ляо-го, та хотіли-б забезпечити собі плечі перед евентуальним атаком порт-артурської е. кадри.

Нові вїсти.

Кому вірити? Російські дневники обчислюють, що добровільних складок на возні ціли вплинуло дотепер 27 мільонів рублів, з того в округлих цифрах Петербург дав 6 1/2 мільона, Москва 5, а Гельсінґфорс один мільон рублів. Сю вїстку приносить і нинїшня Gazeta lwowska після російських жерел. Але рівночасно Slowo polskie «на власнім дроті» з Петербурга доносить, що російська жертволюбність виявила ся дуже «скромною», бо складки на зміцнене фльоти дали дотепер 2 1/2 мільона рублів. — Намісник Алексєєв наказав під строю карою на всіх дорогах, якими переходять вояки, продавати горівку. Китайське правительство візвав Алексєєв, щоби відкликало з Манджурії всіх урядників і війська, щоби ся провінція в цілости остала в руках Росії за тем догіднійшого веденя війни. — Козаки сотні, заганаючи ся у вивідуючій службі в глибину Курєї, стрічають ся з япанською кінницею. В Хазані зловили япанську патрулю, яка візнала, що в Яппо є 8000 Японців. Ген. Левєвич вислав тому два більші відділи козаків, щоби спинили япанські форпости. Коло Пакчен прійшло до оружної стрічи між сотнею козаків а япанською кінницею, підпираною піхотою. Убивши офіцера і 1 вояка, козаки цофнули ся перед перевагою піхоти.

Зїзд монархів.

Нїмецького цїсаря Вільгельма, який прїїхав до Неаполю, привітав італійський король Віктор Імануїл, прїїбувши на его яхт «Гогенцолерн» о год. 1. в полудни. Тут підчас пїру промовив в сей спосіб по італійски:

„Витаючи Вашу цїсарську Милість як найсердечнійше, вказуюю надзвичайну радість, що можу Вашу цїс. Милість знова бачити. Мій нарід і я бачимо і почитаємо в Вашій цїс. Милості вірного і горячого приятеля. Вязи, що зміцнені союзом, лучать так щасливо наші держави від стілько літ, буля доселі найвїснійшою запорукою європейского мира. Бодай такими остали на завсїгди ті вязи, які опирають ся на сильнім довірою в тривкїсть союзу і на чувствах наших народів, які вже в минувшій зблизили ся до себе в наслідок подібности своєї політичної і народної судьби, а тепер є згідні у спільнім змаганю до мирного розвою в будучинї. Перенятій тими чувствами, вношу чашу на здоровле Вашої цїс. Милості, Єї цїс. Милости цїсарєвої і цілої родини, як також на благо славного нїмецького народа“.

Цїсар Вільгельм відповів по нїмецки: „Шукаючи на величїх побережах вітчизни Вашої корол. Милости відпочинку по висилуючій праці, їду за нахилом сердца, що мене, як і моїх краївів завсїгди в рівній мірі тягне до симпатичного і гостинного італійского народа. Витаю Вашу кор. Милість першій раз на помості нїмецького корабля, перенятій чувствами вдяки за сердечні слова повитаня, які Ваша кор. Милість звернули що їно до мене. Ідея тридержавного союзу непотахаючо жєврїє в дуцїах наших підданих. Союз, який заключили наші достїнні, батьки і окружена загальним поважанем Голова дому Габєбургів, становить для наших народів благословєнство, а для цілої Європи запоруку мира. Під охороною сего союзу народи можуть дальше розвивати ся в мирі. Вірний заключєним умовам, прошу Вашу кор. Милість о дозвіл піднести сю чашу. Кидаючи оком на хорошу, італійську фльоту, якої прапор повїває побіч нї-

мецького прапора і на величавий неаполїтанський залив, в яким містять ся стілько презвї, з яким лучить ся стілько історичних згадок — вношу здоровле Ваших корол. Милостий короля і королевої, на благо і поведженє хороброї італійської армії і фльоти і симпатичного італійского народа“.

О год. 3. мін. 20 з полудня ревізитував цїсар Вільгельм короля Віктора Імануїла на помості кружівника «Агодат», почім оба монархи звидїли італійську возну фльотилію і о год. 6. вечером попрацали ся на помості „Гогенцолерна“. Італійський король відїхав назад просто до Риму.

— **ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.** При зміні кварталу просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядно о вирівнанє залеглоїстий та о приєднуванє нам нових передплатників.

НОВИНИ.

— **Календар.** В середу: руско-кат. Алексїя чолов. Божого; рим.-кат. Квірина муч. — В четве р: руско-кат. Кирила єрусал.; рим.-кат. Тайна вечера, Бабль.

— **Промоція п. Евгєна Бурачинського,** родом з Книждвора, на доктора всіх лікарєких наук відбула ся вчера на львівськїм університетї.

— **Курси грамотности.** Львівський дописуватель (§) краківського Czas у замістив в двох останїих числах сего дневника статї п з. „Курси для безграмотних“ і „Кравчий видїл про курси для безграмотних“. В першій статї автор навїши, що в 1900. р. було в Галичинї 58% безграмотних переважно людей старших, для яких народні школи неприступні, виявляє, що кравча рада шкільна віднесла ся до кр. видїлу в справї заведеня систематичних курсів грамотности при народних школах. Видаток на ту цїль виносив би в першїм роцї 25.000 К, а в дальших роках по 30.000 К. Кравчий видїл відповів, що дає дозвіл на злук курсів грамотности з народними школами, але „о скілько найдуть ся на те окремі фонди“.

В другій статї автор пише: „Аби видаток на удержанє курсів грамотности можна прийняти на кравчий фонд шкільний, треба би перше змінити арт. 24. кр. зак. з дня 23. мая 1895. р. ч. 57 Дн. кр. зак. Заставляючи ся над можливістю такої зміни, кр. видїл зазначив в своїм пїсьмі до кр. шк. ради величезний, безастанїий зріст видатків на народне шкільництво, яке щораз більше обтяжує загальний кравчий бюджет, та спїняє при значнім недостатку фїнасових сил краю розвїй вищих живєнних справ. Жертволюбність сойму на ціли народного шкільництва є дійсно незміримою“ (де ходить о польскї школи — Ред.), але мусить кінчити ся на межї фїнасової можности краю. Кр. видїл бачить трудність в переведєню зміни дотичного закова, аби можна получити курси грамотности з народними школами на кошт краю. Однак подає в пїсьмі до кр. шк. ради такий прєкт розвязки сего питання: Закладанєм курсів грамотности повинни в першій мірі заняти ся індституції і особи, що мають до діла із шкільництвом. Дотеперїшні стараня в тім напрямі товариств і осіб можуть числити на поміч, о скілько будуть стояти під контролею начальної шкільної власти. При закладаню курсів грамотности належать опирати ся на дотеперїшні досвідях „Отвїрає ся ту — пише Czas — вдячне поле діяльности для шк. рад окружних і місцевих, передовсім по більших містах. При помочи уваг уділенїх кр. шк. радою они могли би розвинути успішну діяльність, завязуючи місцеві комітети. Сї комітети займали би ся збиранєм фондів, потрібних до отворєня і удержаня курсів, притяганєм фреквєнтантів і заїнтересованєм місцевого населєня справою курсів, а також надзором над правильним ходом акції. Де є товариства, які мають на метї опирати народну просвїту, они становили би такі місцеві комітети, очевидно під надзором і контролею шкільних властей“. Про фонди на удержанє тих курсів — каже кр. видїл — мали би в першій мірі старати ся місцеві чинники, а в дальшїм планї стоїть кравча поміч в дорожї соймових запомог, о що дбав би кр. видїл. — Разом з сею відповідю кравчий видїл вислав до шкільної ради кравчої прєсьби о соймовї запомоги на курси грамотности: Руского Товариства педагогїчного (для школи грамотности у Львові), головного заряду „Това школи людовей“ і дирекції школи для дорослих безграмотних у Львові.

— **Святочні фєрї** для учеників середних шкїл почали ся нинї і будуть тривати до 13. цвїтня включно.

— **З іскри огонь.** Один з учеників Va класи руської гімназїї у Львові, який мав лихі обичаї в І півроцї, за своє ароганцке поведєнє супроти профєсора математики п. А. одержав 12 годин

шкільного арешту з загрозою виключєня зі школи. Товариші покараного а обох відділів V класи застрайкували вчера на годинї проф. А. Ученики Va по годинї страйку явили ся знова перед класою, але застали дверї замкнені, а директор гімназїї п. Харкєвич казав їм згодосити ся шпїї рано. Слїдуючу годину науки мав проф. А. в Vб класї, якої ученики також застрайкували. Коли нинї ученики обох відділів V кл. явили ся в шкільнім будинку, оголошено їм, що обї класи розвязані та що відбудуть ся другї вписи.

— **Іменованя.** Міністер скарбу іменував свїденційними геометрами II кл. в XI кл. ранги: Мих. Сїмона, Йос. Мозєра, Каз. Обєртинського, Ів. Гебля, Авр. Маргулєса, Стал. Хмєлевского і Мих. Кисїля. — Львівський висп. кравчий суд іменував суд. авскультанта у Віднї д-ра Юл. Вяч. Гавроньского авскультантом округа львівского висшого кравжего суду.

— **Перенєсеня.** Намісник перенїс повітових комісарів: Тад. Гавроньского з Богородчан до Ясла, Стан. Потоцкого з Сокаля до Станиславова і Віт. Годлевского з Дрогобича до Львова; концепїстів намїсництва: Евєт. Льєреновича з Бжєска до Дрогобича, Ів. Маншковского із Станиславова до Богородчан і д-ра Ром. Трєтяка з Ясла до Бжєска; концептових практикантів намїсництва: Конст. Старосольского в Дїблїни до Городка, Ант. Ноєля в Городка до Львова і Каз. Гловїньского зі Львова до Сокаля.

— **Примір до наслїдуваня.** Чєска školska matice мала в 1903 р. приходу 575.495 К. Товариство удержує 47 шкїлок для малих дїтїй, 51 народних шкїл і 3 середні школи. Руске Товариство педагогїчне мало в 1903 р. 2.287 К приходу. Де Чєхи, а де ми?!

— **Китайскї та японскї часописи.** «Харбїнскїй Вєстїнк» жалує ся, що із хвилію вибуху війни перестали владивостоцькі дневники доходити до Харбїну, а „Порт-Артурскїй Новїй Краї“ їзза хороби головного редактора і видавника складає ся виключно із возних бюлетєнів. Від тижня не доходять вже часописи анї в Японї, анї в Шангаю. Китайскї часописи тепер їнсїрєванї Японцями, тож не щадять закидів під адресою Росїї.

— **Люди чи звїри?** В Чїкаго засуджено тепер на кару смерти двох Нїмцїв Нїдермаєра і Маркса, які мвмо свого молодєчого віку мають на своїй совїсти незвичайне число злочинів, а прїтїм нїколи їх не викривано. Нїдермаєр убив 22 особи, а Маркс з товаришами здержав залїзничий поїзд із Чїкаго і обрабував подорожних.

— **Конкурси оголосили.** Повїт. видїл в Чортковї на посаду люстратора громадских кас в повітї. Платня 1600 К і 60 К на обїзди. Поданя можна вносити до 15. цвїтня с. р.; — Президїя намїсництва на посаду повітового лікаря з платнею VIII кл. ранги. Поданя вносити до 10. цвїтня с. р.

— **Дрїбні вїсти.** Добра Кудинівцї в золочівскїм повітї купив від родини Малиновских адвокат а Тернополя др. Герман Шварц і намірєє ті добра розпарцєлювати між сєлян. — Посол Мойса Росєхадкаї з Снїтинцини одержав хрєст командорскїй орд. Франц Йосєфа. — В Краковї арештовано Стєфана Людєвика Пшєпопєского, судового канцєлїста з Глогова, за дефравдацію судових депозитів. — В Станиславові арештовано під замїтом фалшивого банкрєтєства братів Шварцфельдів, властїтелїв складу одїжи і Хаїма Зїнгєра, торговельника склом і порцєляною.

— **Переписка Редації.** ВПов. Льво Започиник на Маз. Всї присланї Вами поезїї не для нас: за мало в них змістї, а за много слів.

— **Помєрли:** в Скалі Теодор Анастєєвскїй, властїтель реальности і агєнт „Днїстра“, вельми щирїй і заслужєний патріот, в 52. р. житя; — у Львові Казимир Скушїньскїй, старшїй комісар намїсництва, сотрудник „Gazeta lwowska“ і віцепрезєс товариства польских дневникарїв, в 53. р. житя.

Поетичний кутик.

Фрагмент.

Ах, ти живєш ще горячєє серцє,
Твої не здаєш на нїчо присяги,
Що рыба в морї зганє скорш зі спраги,
Чим ти заблудиш... Ох, підлєє серцє!...

І ти живєш ще?... Га, мовчїш!.. Нїчого
Навїть не скажєш, щоби оправдатись,
А так умїєш плакати, ридати...
Сам я встїдаюь за тебе, їй Богу!

Що? Ти як песик скавудиш?.. Ой, Христе,
Товже не мав в тобі навїть чєсти,
Мов сердєнько, колїсь прїомїнїсте?

Ти, колїсь гордє, вчїш ся сєром нести,
Трусом ся стало, забулї присягу
Ї на пухких грудях гасїш свою спрагу?...
Франц Михайлів.

В кожній руській хаті повинна бути на стіні мапа всієї Русі-України, видана Р. Тов-ом педагогічним у Львові. (Величина : 75x59 см.). Коштує лише 40 сот. Молодіж при науці чи забаві все буде мати перед очима наглядний образ нашої великої Вітчизни.

Телеграми

з дня 29. марця.

Зара (в Дальмаці). Далматинські часописи доносять, в Пенсильвенії в Спол. Державах відбув ся зїзд делегатів всіх поселених в Пенсильвенії Славян. На зїзді обговорено справу спільної акції всіх американських Славян.

Льондон. Daily Mail доносить, що турецький султан вїсє через турецьких послів в Парижі і Льондонї протест проти нарушеня его прав в Єгипті через англійсько-французький договір.

Льондон. Standard доносить, що похід японського війська до північної Кореї спинено задля величезного болота, яке настає з весною кожного року.

Сеуль. Бюро Райтера доносить, що між Анджу а Ченкчеу прийшло до битви межі ворожими форпостами. Погибло 50 Японців і 100 козаків.

Відень. З Відня утік надворний і судовий адвокат др. Йосиф Любич Орловський, який мав брати участь в шпionьствах викритих в останніх часах в Галичині. Крім того мав промарнувати величезні квоти зложені у него в депозиті его клієнтами.

Голгофту поему П. Ш. (відбитку з «Католицького Веходу») можна дістати в Ставропільській кнвгарні у Львові ул. Руска ч. 3. по ціні 20 сот. а з поштовою оплатою 25 сот. (3-10)

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

— Від 16. до 31. марця 1904. —

Нова величава програма!

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В педілю і сьвята 2 представлення о 4. год. попол. і 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлено. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Найновіший твір

Л. Лопатинського

„ПАРАЦЯ“

комедия в 3 актах зі сьпівами

(з побуту літників)

відзначає ся невичерпаним йовіальним гумором і жвавим діяльгоом. Ся комедия збогачує знатно галерію тивів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуацій і характерів розмішена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедії унослідженним недотепою, але противно має нагоду посьміятися ся трохи і з містових літників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

— Ціна 2 кор. —

Набути можна у накладчика С. Горука у Львові, пл. Домбровського ч. 1, і в кнвгарнях.

Читайте!

Читайте!

Новше виданє Творів ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

коштує лише 2 корони!

Товариство „Просьвіти“ бажаючи, щоби в кожній руській хаті находили ся Твори Тараса Шевченка, видано сими днями найдешевший збірник сих творів п. з. „ПОЕЗИИ Т. ШЕВЧЕНКА“. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнійшою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір європейських класиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опушту. Висилає ся тільки за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСЬВІТИ“** у **Львові** (Ринок ч. 10.).

ТОВАРИСТВО взаїмного КРЕДИТУ

„Дністер“

стоваришенє зареєстрованє в обмежаню порукою у Львові, ринок ч. 10, дім „Просьвіти“.

ЧЛЕНАМИ ТОВАРИСТВА можуть бути тільки обезпечені тревало в „Дністрі“ від огню. Членський уділ 50 К можна зложити в ратах; вписове 2 К.

ЧЛЕНИ ТОВАРИСТВА можуть затыгати **ПОЗИЧКИ** на 6 1/2% за предложенем відповідної гіпотєки або поруки; сплату більших позичок розкладає ся на 10 літ.

ПРИ ПАРЦЕЛЯЦІЯХ і иншім купні землі нехай купуючі звертають ся за **ПОЗИЧКАМИ** до „ДНІСТРА“.

ВКЛАДКИ ЩАДНИЧІ приймає Товариство на 4%.

З ЧИСТГО ЗИСКУ дістають члени дивіденду від уділів а часть зиску призначає ся на **добродійні цілі**; дотепер уділено на церкви, бурси, школи і т. п. **16 385 К**

Стан 31. грудн. 1903:

Вкладки	1,444.589 К.
Уділи	109.835 К
Фонди резервові	21.318 К
Позички	1,330.822 К
Цінні папери, льок в банках і на рах біжучий	280.681 К

За певну і добру льокацію поручаємо:

- 4 1/2% листи гіпотєчні
- 4% листи гіпотєчні
- 5% листи гіпотєчні преміовані
- 4% листи Товариства кредитового земского
- 4% і 4 1/2% листи Банку красового
- 4% позичку красу
- 4% облігації пропінацийні і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшій курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотєчного

Християнський Календар МІСІОНАРЯ на 1904 рік

коштує лише 50 сот., а з поштовою пересилкою 60 сот. Зміст багатий, ілюстрації гарні. При закупні більше примірників вельми значний опуст. Висилає лише за готівку: *Видавництво Чина св. Василія В. в Жовкві.*

„Тревоги автора і видавника“ (гумористична подія з натури)

О. Я. Кониського

можна набувати в Адміністрації „Руслана“ та в обох руських кнвгарнях у Львові. Ціна примірника на веліновій папері вносить всего 30 сот. (з поштовою пересилкою 35 сот.)

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го жовтня 1903.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд до Львова		Поїзд зі Львова	
посп. особ.	приходить о годині	посп. особ.	відходить о годині
	6:10 з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6:22 до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор	
	6:20 з Чернівців (Галацу), Чорткова, Калуша	6:30 до Підволочиск (Київа), Бродів дв. головний	
	6:50 з Сокала, Рави рускої	6:43 до Лавочного (Пешту), Борислава, Дрогобича	
	7:35 з Самбора, Хирова	6:45 до Лавочного (Пешту), Борислава, Дрогобича	
	7:35 з Підволочиск, Бродів на дв. Підзамче		
	7:55 з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова		
1:30	8:55 з Кракова, Відня, Праги, Берлина	8:25 до Кракова, Відня, Праги, Берлина	
	9:57 з Стрия	8:35 до Кракова, Відня, Праги, Берлина	
	10:25 з Рашева, Любачева	9:05 до Лавочного, Хирова, Калуша	
	11:15 з Станиславова (Кересмезе, Потутор)	9:25 до Самбора, Хирова	
	1:10 з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава	9:40 до Белци, Сокала, Любачева	
2:15	з Підволочиск, Колинців на дв. Підз.	10:35 до Чернівців, Потутор, Делятина	
2:30	4:35 з Стрия, Хирова, Борислава	10:40 до Тернополя, Потутор, дв. головний	
	5:06 з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. голов.	10:57 до Стрия, Хирова, Борислава	
	5:20 з Яворова	3:05 до Стрия, Хирова, Борислава	
	5:40 з Чернівців, Іцкан	3:25 до Рашева, Любачева	
1:40	5:50 з Кракова, Відня, Праги, Берлина	3:40 до Самбора, Хирова	
	5:55 з Белци, Сокала, Любачева	3:50 до Яворова	
Н і ч		Н і ч	
12:20	8:20 з Яворова	12:45	6:05 до Станиславова, Жидачева
8:40	9:20 з Чернівців, Букарешту		6:15 до Кракова, Відня, Берлина, Варшави
2:31	9:50 з Кракова, Відня, Берлина, Ясла, Риманова		6:51 до Яворова
	10:00 з Самбора, Сян ка		6:40 до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
	10:02 з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		8:05 до Сокала, Рави рускої
	10:20 з Лавочного (Пешту), Хирова, Калуша		9:00 до Підволочиск, Бродів гол. дворець
	3:09 з Тернополя, Грималова на дв. Підзамче		9:20 до Підволочиск, Бродів дв. головний
	3:30 з Тернополя, Грималова на дв. Підзамче		9:20 до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
			10:42 до Іцкан, Чорткова
			10:55 до Кракова, Відня, Варшави, Праги
			11:00 до Підволочиск, Бродів дв. головний
			11:24 до Стрия
			11:05 до Стрия
			11:11 до Жовкви (лише що педїл)
			4:10 до Кракова, Відня, Праги, Самбора

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6. години вечером до 5. години 59 минут рано.

Час середно європейскій рїкнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12. год 36 мін часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красцких ч. 5.) уділяє полсьень в справах залізничних, продає білети вського рода і розкладає їзди.